

NOTATKI LEKCYJNE dla III a, b, c

Temat : Czas pracy. Odpowiedzialność materialna pracownika

Czas pracy

Zgodnie z Kodeksem Pracy obowiązuje 40 godzinny tygodniowy czas pracy(5 dni roboczych x 8 godzin na dobę).

Za przepracowanie więcej niż wyżej wymieniona ilość godzin pracodawca musi zapłacić pracownikowi nadgodziny

1. Za pracę w dni robocze - 1 nadgodzina to stawka wynagrodzenia za 1 godzinę+50% tej stawki
Np. $15\text{zł}/\text{godz} + 15 \times 50\% = 22,50\text{zł}/\text{nadgodzinę}$
2. Za pracę w dni wolne, święta oraz w nocy - 1 nadgodzina to stawka wynagrodzenia za 1 godzinę+100% tej stawki
 $15\text{zł}/\text{godz} + 15 \times 100\% = 30\text{zł}/\text{nadgodzinę}$
Pracownikowi przysługuje przerwa w pracy, płatna 100 % -15min (przy min. 6 godzin pracy)

Odpowiedzialność materialna pracownika

Zgodnie z Kodeksem pracy pracownik jest materialnie odpowiedzialny za:

1. Powierzone pracownikowi mienie pracodawcy
2. Wyrządzoną szkodę na rzecz pracodawcy, niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków(umyślnie lub nieumyślnie).

Udowodnienie szkody pracownikowi spoczywa na pracodawcy.

Aby pracodawca mógł ukarać pracownika musi być zawarta odrębna umowa o odpowiedzialności materialnej pracownika.

Gdy takiej umowy nie ma pracodawca nie ma prawa karać pracownika.

Klasa II a, b, c

UBEZPIECZENIA I PODATKI

Temat: Ubezpieczenia społecznie i zdrowotne

Pieniądze z ubezpieczeń pochodzą ze składek osób ubezpieczonych.

Wyróżniamy ubezpieczenia:

- Społeczne
- Zdrowotne
- Osobowe
- Majątkowe

Ubezpieczenia społeczne- obowiązkowe składki odprowadzamy do ZUS.

Zaliczamy do nich:

1. Emerytalne- wynikają z ilości przepracowanych lat i zebranego w czasie tych lat kapitału.
2. Rentowe- wynikają z niezdolności do pracy osoby uprawnionej do renty (np. choroba).
3. Chorobowe- otrzymujemy gdy jesteśmy na zwolnieniu lekarskim (80% wynagrodzenia).
4. Wypadkowe- przyznawane gdy ulegniemy wypadkowi w pracy.

Ubezpieczenia zdrowotne- obowiązkowe, płacone do ZUS - z tytułu tych ubezpieczeń przysługuje nam podstawowa, bezpłatna opieka zdrowotna(korzystanie z przychodni i szpitali).

Jeżeli masz ukończone 18 lat, nie uczysz się i nie pracujesz , to aby uzyskać ubezpieczenie zdrowotne musisz zgłosić się do Urzędu Pracy.

Klasa I c, d

PODSTAWY PRAWA PRACY

Temat: Umowa o pracę

Umowa o pracę powinna być zawarta na piśmie i podpisana w dniu rozpoczęcia pracy.

W przypadku niezgodności pomiędzy pracodawcą i pracownikiem należy zgłosić się do PIP- Państwowej Inspekcji Pracy.

W Polsce umowę o pracę zawiera się w oparciu o Kodeks Pracy lub Kodeks Cywilny.

Umowy zawierane w oparciu o Kodeks Pracy (są korzystniejsze dla pracownika):

1. Na czas nieokreślony
2. Na czas określony
3. Na okres próbny

Umowy zawierane w oparciu o Kodeks Cywilny:

1. Umowa zlecenie
2. Umowa o dzieło
3. Umowa agencyjna

Są to tzw. umowy śmieciowe ponieważ nie gwarantują pracownikowi praw pracowniczych (np. brak urlopu, brak uprawnień związanych z macierzyństwem).

Temat: Rozwiązywanie umów o pracę

Umowę o pracę możemy rozwiązać gdy jest ona zawieszona w oparciu o Kodeks Pracy.

1. Za porozumieniem stron
2. Za wypowiedzeniem jednej ze stron-tu obowiązuje tzw.okres wypowiedzenia, którego długość zależy od długości stażu pracy
3. Bez wypowiedzenia tzw. „dyscyplinarka”
4. Z czasem, na który była umowa zawarta

Po rozwiązaniu umowy o pracę pracodawca ma obowiązek wydać pracownikowi **świadcstwo pracy**.

Jest to bardzo ważny dokument, który jako **oryginał** należy przechowywać w domu, przez cały czas trwania naszej pracy.

Jeżeli tych prac było kilka lub kilkanaście w trakcie naszego życia to przechowujemy wszystkie świadectwa pracy (zawsze jako oryginały).

Świadcstwo pracy jest poświadczeniem wysokości naszych zarobków (ważne dla obliczenia naszej przyszłej emerytury) oraz ilości przepracowanych lat.

Pracodawca ma obowiązek osobiście wręczyć pracownikowi świadectwo pracy lub wysłać go listem poleconym , za poręczeniem, na adres zameldowania pracownika.